

Kristijonas Donelaitis METAI

RUDENIO GĖRYBĖS

Ant saulelė vėl nuo mūs atstodama ritas
Irgi palikusi mus greita vakarop nusileidžia.
Vei kasdien daugiau ji mums savo spindulį slepia;
O šešėliai vis ilgyn kasdien išsitiesia.
Vėjai su sparnais pamaži jau pradeda mūdraut
Ir šilumos atstankas išbaidydami šlamščia.
Todėl ir orų drungnums atvėsti pagavo
Irgi senystę jau graudena kailinius imtis.
Bobą su diedu blogu pas kakalį siunčia,
O kitus atšilt į stubą ragina lįsti
Ir valgius drungnus bei šiltą viralą valgyt.
Žemė su visais pasaliais įmurusį verkia,
Kad mūsų ratai jos išplautą nugarą drasko.
Kur pirm du kuinu lengvai mums pavežė našta,
Jaugi dabar keturiais arkliais pavažiuoti nepigu.
Ratas ant ašies braškėdams sukasi sunkiai
Irgi žemes biaurias išplėšdams teskina šmotais.
Vei laukų sklypai visur skendėdami maudos,
O lytus žmonėms teškėdams nugarą skalbia.
Vyžos su blogais sopagais vandenį surbia
Ir biaurius purvus kaip tašlą mindami minko.
Ak, kur dingot, giedros jūs gi pavasario dienos,
Kaip mes, pirmąsyk stubos atverdami langus,
Šildantį šiltos saulelės spindulį jautėm?
Lyg kaip sapnas koks, kurį miegodami matom,
Ogi pabudę jo po tam trumpai paminėjam,
Lygiai taip prašoko mums su vasara džiaugsmas.
Ogi dabar purvynai, kad juos krutina vyžos,
Nei kisielius ant ugnies pleškėdami teška.
Vislab, kas pas mus lakstydamas vasarą šventė
Ar plezgendams ant laukų linksmi šokinėjo,
Vislab, kas linguodama ik debesų pasikėlė
Ir, pasidžiaugęs taip, grūdelius su vabalu valgė,
Vislab jau prastojo mus ir nulėkė slėptis.
Taip laukai pasiliko mums visur gedulingi,
Irgi grožybės jų nei kapas sens pasirodo.
Krūmus ir gires linksmas jau giltinė suka,
Ir grožybes jų gaišin draskydama vėtra.
Šakos, ant kurių po lapais užgimė veislė
Ir lizdelyj nei lopšyį čypsėdama verkė
Ar apžėlusi jau po tam lakstydamas juokės
Ir savo peną be momos skraidydamas gaudė,
Tos vietelės jau visur taipo nusirėdė,
Kad jos nei žagarai sausi siūbuodami barška.
Ten, kur meškims ant kelmų bites kopinėjo,

O meška vaikus glūpus murmėdama žindė;
Ten, kur briedžiai draskančių vilkų nusigando,
O vilkai savo veislę kaupt ir plėšt pamokino;
Ten, kur vanags su vaikais daug sulesė vištų,
Ir varnai pulkais žąsyčius pavogė mūsų, -
Ten, žiūrėkit, ten džiaugsmai taipo pasidėjo,
Kad tikt varnos dar biauzybę rudenio garbin,
O paukšteliai su dainoms ankštai pasislėpė
Irgi be rūpesčių šaltai sapnuodami miegti.

Ak, daržų grožybės jūs su savo žolelėms,
Jūs kvietkelės jaunos, jūs gi pavasario šlovė,
Ak, kur dingo jūs puikums su savo kvapeliais!
Vei ką sodai mums margai žydėdami rodė,
O ką vasara mums po tam augindama siūlė,
Tas visas gėrybes jau kampe pakavojam
Irgi su puodais ar skauradoms virdami valgom.
O jūs žąsų, jūs niekus pliuškėdamos antys,
Eikit, maudykitės, pakol dar atviros upės.

Jūs gaidžiai su vištoms ir kas mėžinį krapštot,
Bėkit, skubinkitės ben kartą dar pasilinksmint.
Ale nedingokit, kad mes dėl alaso mielo
Ar dėl jūs dainų šventų jus šeriamo tvartuos;
Ne, mes dėl mėsos tiktai jūsų giriame balsą.

Tikt dyvai žiūrėt, kaip moters dilina stungius,
Ir baisu klausyt, kad bobos tarškina puodus.
Gryta su Pime kampuoto titnago ieško,
O Selmykė sau iš autų purvelį svilin.
Bet Katrynė su Berge skauradą šiūruoja
Ir, kad daug ugnies ben veik po katilu degtų,
Su pilvotais zūbais vis į kaminą pučia.
Jekė su Maguže džiovintą pagalį skaldo,
O Enskys sausos malkelės atneša glėbį.
Ale Dočys nenaudėlis, pas kakalį šiltą
Snausdams ir zūbus laižydams, ėdesio tyko;
Nes Astė pietums nupenėtą šutina gaidį
Ir kelis kviečių plyckus į kakalį šauja.